



# Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

---

Warszawa, 25 maja 2023 r.  
znak sprawy: DRE.pr.058.41.2023

Pan  
Wiesław Szczepański  
Poseł na Sejm RP

**Dotyczy: stanowiska Wielkopolskiej Izby Rolniczej z dnia 19 kwietnia 2023 r.  
w sprawie aktualnej sytuacji rynkowej**

Szanowny Panie Pośle,

w nawiązaniu do stanowiska Wielkopolskiej Izby Rolniczej z dnia 19 kwietnia 2023 r. w sprawie aktualnej sytuacji rynkowej informuję, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na bieżąco analizuje sytuację na rynkach rolnych, w tym na rynku zbóż i rzepaku w związku z przywozem tych produktów z Ukrainy, oraz podejmuje działania w celu stabilizacji rynków. Obecnie sytuacja na rynku zbóż jest bardzo zmienna, często trudna do przewidzenia i w dużej mierze jest skutkiem agresji Rosji na Ukrainę. Właściwe działania, w tym pomocowe, muszą być realizowane w sposób zrównoważony, uzasadniony oraz proporcjonalny w stosunku do skali problemów, a także mając na uwadze możliwości budżetowe.

Po agresji Rosji na Ukrainę odnotowano wzrost przewozu ukraińskich produktów rolnych (głównie zbóż), przez polską granicę. Wynika to z ograniczenia wywozu tych produktów z Ukrainy przez porty Morza Czarnego. Ponadto, ułatwienia w dostępie towarów rolnych do rynku unijnego wprowadzone przez Komisję Europejską w połowie 2022 r. w związku z agresją Rosji na Ukrainę były elementem korytarzy solidarnościowych w celu umożliwienia transportu produktów rolno-spożywczych z Ukrainy do regionów deficytowych.

W związku z tym, że część zbóż z Ukrainy pozostawała w Polsce, już od jesieni 2022 r. Polska wniosowała na forum Unii Europejskiej m.in. o:

- podjęcie systemowych działań ukierunkowanych na ochronę polskiego rynku zbóż oraz rzepaku wobec importu z Ukrainy;
- przyznanie wsparcia rolnikom w związku z poniesionymi stratami w wyniku napływu produktów rolnych z Ukrainy;
- pokrycie kosztów transportu produktów rolnych od granicy do portów;
- podniesienie ceł na najbardziej wrażliwe produkty rolno-spożywcze przywożone z Ukrainy.

Trzeba pamiętać, że napływ zbóż z Ukrainy był sukcesywny, a więc i pierwsze skutki tego przywozu były odczuwalne dopiero w kilka miesięcy po wybuchu wojny. W

Polsce wpływ przywozu z Ukrainy spowodował problemy w postaci obciążenia infrastruktury transportowej i magazynowej oraz trudności w sprzedaży zbóż przez rolników dopiero w trakcie żniw kukurydzianych, tj. na jesieni 2022 r.

Ponadto, w związku z potrzebą łagodzenia problemów rolników wynikających z przywozu zbóż z Ukrainy, m.in. Polska prowadziła negocjacje z Komisją Europejską w zakresie ograniczenia na poziomie UE dostępu ukraińskich towarów do rynku unijnego. Dzięki tym działaniom w dniu 2 maja 2023 r. weszło w życie rozporządzenie Komisji Europejskiej (UE) nr 2023/903 wprowadzające środki zapobiegawcze dotyczące niektórych produktów pochodzących z Ukrainy. Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Komisji, produkty o kodach: CN 1001 (pszenica), CN 1005 (kukurydza), CN 1205 (rzepak), CN 1206 (słonecznik) objęte są tymczasowym zakazem importu m.in. do Polski, z zastrzeżeniem art. 1 tego rozporządzenia (tranzyt jest dozwolony). Środek ten obowiązuje do 5.06.2023 r. KE deklaruje możliwość jego przedłużenia.

W kwestii dopłat do pozostałych zbóż oraz rzepaku informuję, że zgodnie *rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 kwietnia 2023 r. w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem środka wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych dla sektorów zbóż i nasion oleistych* (Dz. U. z 2023 r. poz. 762 i 928) pomoc przyznaje się rolnikowi który dokonał sprzedaży: żyta, jęczmienia, owsa, pszenżyta, mieszanek zbożowych lub nasion rzepaku lub rzepiku w okresie od dnia 1 grudnia 2022 r. do dnia 30 czerwca 2023 r. lub kukurydzy w okresie od dnia 15 kwietnia 2023 r. do dnia 30 czerwca 2023 r. – podmiotom prowadzącym działalność w zakresie obrotu, skupu lub przetwórstwa zbóż lub nasion oleistych, jak również podmiotom skupującym zboża lub nasiona oleiste w związku z prowadzoną przez te podmioty produkcją zwierzęcą. Warunkiem ubiegania się o pomoc jest dołączenie do wniosku faktury VAT (w tym faktury VAT RR) potwierdzającej sprzedaż przez rolnika zbóż, nasion rzepaku lub rzepiku w ww. okresie. Wsparcie to będzie pochodzić z rezerwy rolnej UE w wysokości 29,5 mln zł powiększonej o środki krajowe. Przyznanie tego wsparcia było wynikiem negocjacji strony polskiej na forum UE.

Natomiast zgodnie z rozporządzeniami Rady Ministrów z dnia 14 lutego, 21 kwietnia i 16 maja 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. poz. 308, 761 i 929) wsparcie przysługuje do pszenicy i gryki w odniesieniu do sprzedaży w okresie od 1 grudnia 2022 r. do 30 czerwca 2023 r. oraz do kukurydzy w odniesieniu do sprzedaży od 1 grudnia 2022 r. do 14 kwietnia 2023 r.

W kwestii kontroli na granicy towarów napływających z Ukrainy informuję, że z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa żywności i pasz oraz zdrowia roślin, na granicy PL-UA, na wniosek podmiotu odpowiedzialnego za przesyłkę (importer lub jego upoważniony przedstawiciel – spedytor/agent celny), prowadzone są kontrole urzędowe zboża przywożonego z Ukrainy na cele spożywcze, paszowe oraz przeznaczonego do siewu. Tak jak informowaliśmy wcześniej żadna partia zboża niespełniająca wymogów zwartych w przepisach, nie może zostać wykorzystana jako materiał siewny oraz nie może zostać przeznaczona na cele spożywcze lub paszowe. W przypadku wykrycia nieuprawnionego użycia takiego zboża np. do celów paszowych, organy urzędowej kontroli (m.in. Inspekcja Weterynaryjna) podejmują działania zmierzające do wycofania partii produktu wyprodukowanego z użyciem takich surowców, a także kierują stosowne zawiadomienia do organów ścigania.

Część zboża przywożonego do Polski z Ukrainy było deklarowane jako techniczne niezgodnie z przeznaczeniem przez nieuczciwe podmioty zajmujące się handlem w

celu uniknięcia kontroli granicznej. Nie oznacza to, że kontrole graniczne przeprowadzane są w sposób niewłaściwy. Co do wykrytych tego typu przypadków trwają postępowania w prokuraturze. Jednocześnie skala tego przywozu w stosunku do ogólnego przywozu z Ukrainy zbóż była niewielka, tj. ok. 100 tys. ton w porównaniu do 2,45 mln ton zbóż ogółem przywiezionych z Ukrainy.

W kwestii dopłat do nawozów sztucznych informuję, że zgodnie z §13zx rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 kwietnia 2023 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 761), ARiMR udziela pomocy finansowej producentowi rolnemu „na dofinansowanie zakupu w okresie od dnia 16 maja 2022 r. do dnia 31 marca 2023 r. nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez od podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu nawozami lub sprzedaży nawozów”. Wniosek będzie można złożyć raz do dnia 14 lipca 2023 r. Ubiegający się o pomoc będzie zobowiązany do wniosku dołączyć się kopie faktur, ich duplikaty lub imienne dokumenty księgowe o równoznacznej wartości dowodowej dokumentujące zakup w okresie od dnia 16 maja 2022 r. do dnia 31 marca 2023 r. nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez. Wysokość stawki wynosi:

1. 500 zł na 1 ha powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem traw na gruntach ornych oraz łąk i pastwisk;
2. 250 zł na 1 ha powierzchni łąk i pastwisk oraz traw na gruntach ornych, z wyłączeniem powierzchni, na które przyznano pomoc finansową w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, za realizację zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych, w ramach których obowiązuje całkowity zakaz nawożenia.

Producenci rolni poszkodowani w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, w tym suszy mogą ubiegać się o:

- kredyt preferencyjny zarówno obrotowy na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej jak i na odtworzenie środków trwałych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W planie finansowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na rok 2023 zaplanowano na dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód - kwotę 129 452 000 zł. Jednym z warunków ubiegania się o ten kredyt jest dołączenie do wniosku protokołu oszacowania szkód.

- udzielenie przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika, który poniósł szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników pomocy w opłaceniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na dogodne raty, a także umorzenie w całości lub w części bieżących składek;
- zastosowanie przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa na podstawie ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami

rolnymi Skarbu Państwa odroczenia i rozłożenia na raty płatności z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz ulg w opłatach czynszu, a także umorzenia raty płatności czynszu z tytułu umów dzierżawy, na indywidualny wniosek producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej powstały szkody;

- udzielenie na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast ulg w podatku rolnym, na indywidualny wniosek producenta rolnego.

Pomoc w spłacie zobowiązań wobec Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, gminy oraz Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa jest udzielana w formule pomocy de minimis.

W roku 2022 zgodnie z przepisami § 13zs ww. rozporządzenia, Agencja ta udzielała wsparcia finansowego rodzinie, której zagrażała utrata płynności finansowej w związku z wystąpieniem w gospodarstwie rolnym w rozumieniu przepisów o podatku rolnym szkód spowodowanych wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. Agencja zrealizowała 216 700 płatności przyznających pomoc na kwotę 591 398 600 zł.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi informuje, że podstawową formą pomocy mającą na celu zapewnienie uzyskania pełnej rekompensaty w przypadku wystąpienia w uprawach rolnych szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych spowodowanych przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę, w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, są dopłaty do składek producentów rolnych z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Janusz Kowalski

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/